

Rejselegat 2009 til skuespilleren Helle Dolleris. Motivering v. teateranmelder Lars Wredstrøm, Børsen.

Det måtte jo komme, men hvem skulle alligevel havde troet det. Dansk teaters rappenskralde pr. excellence er endt som bedsteborgerfrue i sceneklassen. Men også inden for det rollefag overrasker du til stadighed. Vi taler her primært om dine seneste præstationer inden for feltet, nemlig om den indbildte borgmestermadamme i Holbergs "Den politiske kandestøber" på Grønnegaards Teatret i sidste sæson.

En rolle hvor du for en gang skyld også fik mulighed for at spille på det rendyrkede komedie-spil, noget der ellers ikke har været så mange muligheder for, da du ofte og ret uretfærdigt er blevet casted til roller, der udelukkende kører på det fandenivoldske, det naive, det upolerede og det ofte forslidte – tit med et liv hvor dine figurer er hårdt præget af livets modgang ... og af mænd.

Men hvor var det herligt endelig at få lov til at se dig inden for et rollefag, hvor du også bryder med dine egne grænse-værdier, her i form af en nærmest romantisk sødme. En pigelighed som din figurtegning så til gengæld nødigt ville stå ved sidste år – og derfor gemmer sig bag en maske af påtaget gævhed.

At du ikke så tit får lov til at spille på dit skabsromantiske skuespiller-gen skyldes ikke dig, men dansk film- og teaterverden, der i al for høj grad hidtil har sat dig i bås "som hende den skrappe" - et fagområde du om nogen, så forstår at beherske indtil det nærmest skræmmende.

Først gang du fik lov til at spille på denne gævhed – målt ud fra et folkeligt gennembrud – var i rollen som Charlotte, i tv-serien "Charlot og Charlotte", hvor du spillede provins-pigen med det religiøse habengut i bagagen, der ved et tilfælde møder jetset-kosmopolitten Charlot, spillet af Ellen Hillingsø. En gimpe-duo der så farer land og rige rundt. Blændende godt spillet; men også en rolle hvor Helle Dolleris for alvor slog sig løs inden for feltet af kællinger med knivskarpe tungebånd og ditto replikker.

Modvægten – trangen til at overleve midt i al uhyggen - her iklædt en konfliktsky skæbne alvor – blev omdrejningspunktet i rollen som den jævne Mette, der trækker en nitte af en ægtemand i Thomas Vinterbergs film "Festen". En fugleungeagtig og fuldstændig blændende præstation midt i al skrøbeligheden. En rolletilgang som Helle Dolleris også gjorde brug af i figurtegningen som den underkuede Evelyn i filmen "Royal Blues".

Læg dertil Helle Dolleris' store evne til også da tale mange dialekter - noget hun til stadighed også gør brug af i den kvindesatiriske teatergruppe "Emmas Dilemma", hvor også det mere bizarre får sit helt eget spillerum.

De senere år er der imidlertid også kommet andre boller på suppen – en skabsromantisme og en trykheds-søgen - der heller ikke er til at stå for.

Første skud på stammen var i rollen som Søren Pilmarks mor i filmen ”Blinkende lygter” – selvom det kærligt revsende i denne rolle også blev tilsat en slagfærdighed. Seneste skud på stammen er så sidste års præstation inden for Holberg-genren, et virkefelt hvor hun i den grad slog benene væk under publikum.

Kære Helle Dolleris. Hvor er det dejligt at opleve en skuespiller, der som du, gør dig mere og mere fri af det ellers fastlåste – en begrænsning er ikke skyldes dig eller dit talent – men den stivnakkethed som dansk film- og teaterliv ikke fra frasige sig - her i skikkelse af en tåbelig form for selvjustits.

Skønt, at der findes nogen som dig, der tør og tilmed kan gå imod strømmen – og for det – og selvfølgelig frem for alt dit blændende gode talent – vil JL-Fonden og Lauritzen-priskomiteen gerne sige dig tak. . . . Tillykke med dit velfortjente rejselegat.